

Praha 17. 4. 2013

8

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2012

Utilization of Health Care by Foreigners in 2012

Souhrn

V roce 2012 byla v nemocnicích v ČR poskytnuta zdravotní péče celkem 89 156 cizincům s celkovými náklady na zdravotní péči v hodnotě 640 mil. Kč. Z tohoto počtu 40 084 ošetřených cizinců pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti ze Slovenska, dále ze skupiny zemí „ostatní“, z Ukrajiny a Ruska. Nejvíce využívaný způsob úhrady za ošetření cizinců z hodnotového hlediska bylo využití zahraničního zdravotního pojištění a platba hotově. Pohledávky po lhůtě splatnosti za neuhrazenou zdravotní péči o cizince ke konci roku 2012 dosáhly 40 mil. Kč.

Summary

In 2012 health care in hospitals in the Czech Republic was provided to 89 156 foreigners with total costs of the respective health care 640 million CZK. Out of this number 40 084 treated foreigners were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Slovakia, from the group of "other countries not specified", from Ukraine and Russia. The most frequent way of payment for health care provided to foreigners in respect of value was utilization of foreign health insurance and cash payment. Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 40 million CZK at the end of 2012.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích v roce 2012

Údaje pro tuto Aktuální informaci pocházejí ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2012 za nemocnice všeho typu. U jiných poskytovatelů zdravotnických služeb není toto statistické zjišťování právními předpisy stanoveno. Používaná jména národů v této stati nejsou označením národnosti, ale státní příslušnosti k danému státu.

V roce 2012 vyhledalo lékařskou péči v nemocnicích všech rezortů v České republice celkem 89 156 cizinců, z tohoto počtu bylo 40 084 osob ze zemí Evropské unie. Tyto počty jsou opět mírně vyšší než v předešlých letech. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřeno v nemocnicích v Praze, a to 43 521 osob. Na dalších místech v počtu ošetřených cizinců jsou kraje Jihomoravský (8 612), Karlovarský (6 393), Středočeský (5 728) a Plzeňský (4 491). Nejčastěji ošetřovanými cizinci v ČR v roce 2012 byli občané Slovenské republiky, kterých bylo 17 261. Dále kategorie „ostatní“, která představuje 13 110 osob, následují Ukrajinci (12 242), Rusové (8 053) a Vietnamci (7 541). Pacienti s německým pasem, obvykle kolem třetího místa, jsou za rok 2012 v počtech až pátí.

Pro doplnění uvádíme, že podle statistik MV ČR bylo k 31. 10. 2012 v ČR registrováno 439 223 cizinců s platným povolením pobytu (Informační servis MV ČR - statistiky). Podle předběžných údajů Ministerstva pro místní rozvoj (příjezdový cestovní ruch, březen 2013) přijelo do ČR v roce 2012 celkem 8,9 mil. zahraničních turistů, 11,6 mil. jednodenních návštěvníků a 2,2 mil. tranzitujících cizinců.

Zdravotní péče poskytnutá cizincům v nemocnicích ČR si v roce 2012 vyžádala náklady celkem 640 mil. Kč, z toho 53,3 % (341 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nejvyšší náklady byly vynaloženy na občany Slovenska (173 mil. Kč), dále na „ostatní“ (85 mil. Kč) a Ukrajince (75 mil. Kč). Nezapláceno po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou cizincům celkem zůstávalo k 31. 12. 2012 celkem 40 mil. Kč, což představuje 6,3 % celkových nákladů na zdravotní péči o cizince v nemocnicích. Ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno 4,9 % nákladů.

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům v nemocnicích tvoří nejvyšší podíl zahraniční pojištění, což využilo sice jen 20,7 % pacientů, tj. 18 447 osob, ovšem v hodnotovém vyjádření jde o 33,0 % objemu úhrad (211,2 mil. Kč). Druhým hodnotově nejvyšším způsobem úhrad v pořadí bylo placení hotově. Vyjádřeno v počtu osob byly náklady hrazeny hotovostními platbami u 46,1 % pacientů (41 058 osob), případně v hodnotovém vyjádření sumou 211,1 mil. Kč, což bylo 33,0 % celkových nákladů u cizinců. Třetím významným zdrojem úhrad bylo využití smluvního pojištění cizinců v ČR, což se týkalo 22 929 osob (25,7 %) v celkové hodnotě 148,6 mil. Kč (23,2 %).

Ze sledovaných nečlenských zemí EU je zajímavý podíl Vietnamců a Číňanů s uzavřeným smluvním zdravotním pojištěním v ČR. U osob i u čerpání nákladů na ošetření se tento podíl na celkových počtech pohybuje kolem 60 % a svědčí o přístupu těchto komunit k pobytu v ČR.

Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71), na celkovém počtu pacientů z EU činil 40,4 %. Hodnota úhrad zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU však dosáhla 55,2 % celkových nákladů na pacienty z EU. Občané Belgie, Finska, Rakouska, Slovenska a Švédska využili „evropské“ pojištění na více než 60 % nákladů zdravotní péče při ošetření v nemocnicích v ČR.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Počty ošetřených cizinců v nemocnicích a náklady na ošetření cizinců v nemocnicích v letech 2011–2012

Ukazatel	2011	2012	Index 2012/2011 (2011 = 100)
počet osob celkem	83 849	89 156	106,3
z toho počet osob ze zemí EU	40 061	40 084	100,1
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	47,8	45,0	x
náklady na ošetření cizinců celkem v tis. Kč	633 657	640 222	101,0
z toho náklady na ošetření osob z EU v tis. Kč	360 626	340 926	94,5
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	56,9	53,3	x

Zdroj: ÚZIS ČR z výkazů V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci celkem a z vybraných zemí v roce 2012
Cizinci dle státní příslušnosti, věkových skupin a způsobu úhrady
zdravotní péče (počet osob)

Země původu	Celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Počet cizinců celkem	89 156	9 699	6 715	62 170	10 572	22 929	18 447	41 058	2 550	4 612	2 892
Země EU celkem	40 084	3 463	3 055	27 363	6 203	7 330	16 213	13 808	630	2 278	1 285
Belgie	374	50	33	251	40	60	125	175	2	12	6
Dánsko	287	38	70	132	47	72	65	138	1	11	6
Finsko	179	16	24	110	29	33	63	76	-	7	1
Francie	1 142	136	117	725	164	212	384	508	3	37	20
Irsko	268	41	35	166	26	64	77	120	1	6	3
Itálie	1 429	116	239	854	220	326	547	516	9	32	11
Maďarsko	280	37	14	194	35	49	118	97	6	10	7
Německo	6 828	660	516	3 256	2 396	941	2 928	2 594	71	342	146
Nizozemsko	1 204	148	182	675	199	176	518	460	2	52	31
Polsko	2 497	191	168	1 844	294	288	794	1 210	44	169	113
Portugalsko	314	8	43	248	15	79	81	141	-	13	6
Rakousko	1 454	169	101	918	266	171	940	310	1	39	13
Řecko	429	23	22	326	58	75	125	211	4	15	8
Slovensko	17 261	1 285	954	13 198	1 824	3 745	7 701	4 346	387	1 147	640
Spojené království	2 437	296	286	1 563	292	407	865	1 057	11	118	75
Španělsko	761	68	82	519	92	174	249	308	5	27	17
Švédsko	431	32	53	276	70	103	180	138	-	12	7
Ostatní země EU ¹⁾	2 509	149	116	2 108	136	355	453	1 403	83	220	175
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	1 776	220	143	1 132	281	1 279	188	252	26	35	29
Srbsko a Černá Hora	277	22	17	203	35	49	24	134	53	18	11
Ruská federace	8 053	1 212	1 170	4 719	952	1 207	348	6 281	52	200	138
Ukrajina	12 242	1 257	806	9 581	598	4 243	363	6 606	397	697	499
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	3 615	340	422	2 625	228	802	130	2 422	108	174	123
Čína	860	143	49	633	35	471	15	334	25	16	10
Vietnam	7 541	1 202	409	5 788	142	4 511	150	2 262	257	428	256
USA	1 598	219	74	1 025	280	149	71	1 288	4	93	77
Ostatní ⁴⁾	13 110	1 621	570	9 101	1 818	2 888	945	7 671	998	673	464

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Makedonie, Monako, Srbsko a Černá Hora, San Marino, Švýcarsko a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

**Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2012 celkem a z vybraných zemí
Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče
(v tis. Kč)**

Země původu	Celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				nehrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	640 222	63 694	23 872	433 162	119 494	148 600	211 196	211 117	15 160	54 148	40 168
Země EU celkem	340 926	23 995	11 089	227 653	78 189	59 321	188 214	67 704	1 737	23 951	16 778
Belgie	1 809	190	171	1 165	283	265	1 128	355	28	33	24
Dánsko	1 392	144	170	843	236	286	476	555	1	75	40
Finsko	688	31	25	366	267	27	488	132	-	41	6
Francie	6 649	419	597	3 092	2 540	1 005	2 120	2 762	1	760	155
Irsko	2 653	1 407	76	952	218	1 437	706	439	18	52	11
Itálie	9 650	337	622	6 295	2 396	542	3 953	5 041	3	111	63
Maďarsko	3 850	829	32	2 694	296	845	1 983	544	24	454	447
Německo	49 103	2 420	1 740	24 515	20 429	7 813	26 259	11 562	53	3 416	1 806
Nizozemsko	7 424	413	722	3 867	2 422	1 750	4 361	815	5	493	303
Polsko	26 543	949	418	18 680	6 496	4 434	12 964	7 665	29	1 451	1 297
Portugalsko	838	25	74	521	219	209	394	224	-	11	5
Rakousko	11 926	853	236	7 496	3 341	1 073	8 264	2 014	-	575	120
Řecko	1 754	61	53	938	702	267	895	538	4	50	30
Slovensko	172 823	13 554	5 307	122 853	31 110	33 619	108 561	18 557	899	11 187	7 947
Spojené království	20 958	811	307	15 918	3 922	2 257	6 574	9 829	36	2 261	1 895
Španělsko	3 935	185	220	3 053	478	558	1 530	1 678	8	162	129
Švédsko	2 127	577	111	806	633	187	1 322	508	-	109	63
Ostatní země EU ¹⁾	16 534	789	209	13 261	2 183	2 711	6 235	4 332	625	2 629	2 359
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	9 016	1 177	348	5 319	2 172	6 077	2 005	802	42	90	81
Srbsko a Černá Hora	4 516	410	62	1 568	2 476	278	2 424	1 577	144	93	66
Ruská federace	34 083	4 249	2 892	19 712	7 230	7 493	1 683	22 293	387	2 226	1 998
Ukrajina	74 979	7 114	3 797	56 579	7 489	24 267	3 257	35 979	1 428	10 047	7 850
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	14 987	1 316	1 637	10 270	1 765	3 945	429	8 186	607	1 820	1 090
Čína	3 881	976	141	2 579	186	2 340	72	1 346	18	104	75
Vietnam	51 397	7 086	1 800	41 456	1 056	31 185	1 375	12 928	1 074	4 836	3 012
USA	21 527	1 245	219	14 594	5 469	684	933	18 169	2	1 739	1 654
Ostatní ⁴⁾	84 909	16 126	1 888	53 433	13 463	13 009	10 806	42 131	9 723	9 241	7 563

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Makedonie, Monako, Srbsko a Černá Hora, San Marino, Švýcarsko a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země